

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет іноземних мов
Кафедра англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету іноземних мов
доц. Тетяна КОЛІСНИЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ПРОФЕСІЙНЕ ТА ОСОБИСТІСНЕ СТАНОВЛЕННЯ ВЧИТЕЛЯ (іноземної мови та зарубіжної літератури) (назва навчальної дисципліни)

ОБОВ'ЯЗКОВА
(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)»
(назва програми)

Спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

(вказати: код, назва)

Спеціалізація А4.021 Англійська мова та зарубіжна література

Галузь знань А Освіта

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (магістерський)

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет іноземних мов

Мови навчання: англійська та українська

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

Робоча програма навчальної дисципліни «Професійне та особистісне становлення вчителя (іноземної мови та зарубіжної літератури)» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (Англійська мова тазарубіжна література)», затверджена Вченою радою ЧНУ від 27 серпня 2025 р.

Розробники: к.пед.н, доц. Шiba А.В., к. філол.н., доц. Нікоряк Н.В., к.філол.н., асистент Батринчук З.Р.

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Викладачі, які забезпечують викладання освітнього компонента: к.пед.н, доц. Шiba А.В., к. філол.н., доц. Нікоряк Н.В.

Погоджено з гарантом ОП А.М.

Шiba А.В.

Погоджено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від 27 серпня 2025

Голова методичної ради

філологічного факультету Антофійчук А.М.

(підпис)(прізвище та ініціали)

Затверджено на засіданні кафедри англійської мови

Протокол № 7 від “25” серпня 2025 року

Завідувач кафедри Соловйова О.В.
(підпис)

(прізвище та ініціали)

Схвалено

методичною радою факультету іноземних мов

Протокол № 1 від “27” серпня 2025 року

Голова методичної ради факультету

іноземних мов Беженар І.В.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Мета навчальної дисципліни полягає в забезпеченні методичної підготовки студентів до реалізації їхніх професійних функцій учителя іноземної мови та вчителя зарубіжної літератури у загальноосвітніх середніх закладах у умовах НУШ.

Завдання: сприяти формуванню методичної компетентності та створити умови для планування рівнів професійної підготовки вчителя іноземної мови та зарубіжної літератури; забезпечити ефективну практико-орієнтовану складову освітнього процесу в інклюзивному освітньому середовищі; забезпечити індивідуальну освітню траєкторію навчання і розвитку, формувати професійно-гуманістично спрямовану особистість.

Пререквізити: основна іноземна мова (англійська), історія зарубіжної літератури

Результати навчання:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ПК1. Здатність проектувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні маршрути учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПК2. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ПК6. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.

ПК7. Здатність проектувати форми та методи контролю якості освіти, здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу, обирати та розробляти ефективні види контрольно-вимірювальних матеріалів.

ПК8. Здатність здійснювати професійну діяльність українською та англійською мовами.

РН1. *Демонструє* вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, філології та літературознавства у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН3. *Називає і описує* основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, *демонструє* вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4. *Формулює* наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, *демонструє* навички їх критичного аналізу, *генерує* нові ідеї, *аргументує* можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН5. *Описує* методику розробки освітніх проектів, *пояснює* зміст та призначення їх етапів, *аналізує* спроможність управління процесом їх впровадження, *прогнозує* очікувані результати.

РН6. *Визначає і характеризує* основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; *описує* апарат науково-педагогічного дослідження, *демонструє* навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.

РН7. *Визначає, аналізує та характеризує* педагогічні інновації, *демонструє* вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. *Описує* показники якості педагогічної діяльності, *аналізує* можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, *визначає* індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. Особистісно-професійний розвиток вчителя зарубіжної літератури											
Тема 1.1. Професійна компетентність учителя зарубіжної літератури: сучасні стандарти та виклики.	8	2	1			6	5,5	0,5	1			6
Тема 1.2. Концептуальні засади та система формування творчого мислення вчителя зарубіжної літератури.	8	2	1			6	5,5	0,5				6
Тема 1.3. Методична творчість вчителя літератури та його професійно-креативні якості	11	2	1			8	11	0,5				10
Тема 1.4. Самоактуалізація майбутнього вчителя літератури у процесі професійної підготовки.	11		2			8	11					10
Тема 1.5. Підготовка майбутніх вчителів зарубіжної літератури для виховної роботи в ЗЗСО. Модуль-контроль.	9		2			6	11	0,5				10
Разом за ЗМ1	47	6	7			34	44	2	1			42
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. Особистісно-професійний розвиток вчителя англійської мови											
Тема 2.1. Сучасний вчитель англійської мови в умовах НУШ: можливості та виклики	10	2	2			6	9	0,5	1			8
Тема 2.2. Якість педагогічної діяльності: відповідність сучасного вчителя	10	2	2			6	9	0,5				8

іноземної мови професійному стандарту												
Тема 2.3. Роль вчителя в створенні інклюзивного освітнього простору	9	2	1			6	9	0,5				8
Тема 2.4. Післядипломна освіта вчителя: особливості змісту і форми	7		1			6	9,5	0,5				10
Тема 2.5. Творчий підхід до навчання англійської мови в ЗЗСО Модуль-контроль.	7		1			6	9,5					10
Разом за ЗМ 2	43	6	7			30	46	2	1			42
Усього годин	90	12	14			64	90	4	2			84

Тематика лекційних та семінарських занять з переліком питань

№ теми	Назва теми
1.1	<p>Професійна компетентність учителя зарубіжної літератури: сучасні стандарти та виклики</p> <p><i>Важливість професійної компетентності вчителя зарубіжної літератури.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - актуальність теми в умовах сучасної освіти. <p><i>Професійна компетентність: визначення та основні компоненти</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - змістовна, методична, комунікативна, культурна, психолого-педагогічна. <p><i>Сучасні стандарти професійної компетентності учителя.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - нормативна база. <p><i>Виклики для вчителів зарубіжної літератури.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - сучасні соціокультурні та педагогічні виклики. <p><i>Проблеми професійного розвитку вчителів.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - рекомендації щодо розвитку професійної компетентності вчителя зарубіжної літератури.
1.2	<p>Концептуальні засади та система формування творчого мислення вчителя зарубіжної літератури</p> <p><i>Визначення творчого мислення та його значення в освітньому процесі.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - важливість розвитку творчого мислення у вчителів зарубіжної літератури для ефективного навчання учнів. <p><i>Поняття творчого мислення: сутність і характеристики.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - творче мислення як складний, багатогранний процес. - основні характеристики: гнучкість, оригінальність, критичність, здатність до вирішення проблем. - визначення творчості у контексті педагогічної діяльності. <p><i>Концептуальні засади формування творчого мислення.</i></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - система формування творчого мислення вчителя зарубіжної літератури. - інноваційні підходи та технології формування творчого мислення. <p><i>Педагогічні інновації в галузі зарубіжної літератури.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - зміна традиційних підходів до викладання літературних творів. <p><i>Творче мислення та саморозвиток вчителя зарубіжної літератури.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - практичні рекомендації для розвитку творчих здібностей. - виклики у формуванні творчого мислення вчителя зарубіжної літератури. Шляхи подолання цих викликів.
1.3	<p>Методична творчість вчителя літератури та його професійно-креативні якості</p> <p><i>Визначення методичної творчості як важливого компонента професійної діяльності вчителя літератури.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - значення креативних якостей учителя для успішного навчання та розвитку учнів. <p><i>Методична творчість вчителя літератури як здатність створювати нові, ефективні методи та підходи до навчання.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - роль творчості в педагогічному процесі, орієнтованому на розвиток критичного та творчого мислення учнів. <p><i>Визначення ключових складових методичної творчості вчителя:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - вміння адаптувати навчальні програми та матеріали під конкретні умови; - створення інноваційних методів та стратегій навчання; - використання нетрадиційних підходів у викладанні. <p><i>Креативні якості вчителя літератури: сутність та значення.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - професійно-креативні якості: оригінальність мислення; здатність до рефлексії та самоаналізу; гнучкість та адаптивність у методах роботи; критичність та інноваційність у підходах до навчання. <p><i>Значення креативності для формування в учнів емоційної та інтелектуальної активності.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - як творчі якості вчителя сприяють розвитку творчих здібностей учнів. <p><i>Розвиток професійно-креативних якостей через професійну освіту та саморозвиток.</i></p>
1.4	<p>Самоактуалізація майбутнього вчителя літератури у процесі професійної підготовки</p> <p><i>Пояснення поняття самоактуалізації та її важливості для майбутнього вчителя літератури.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначення самоактуалізації як процесу особистісного і професійного розвитку, що сприяє досягненню високих результатів у педагогічній діяльності. <p><i>Поняття самоактуалізації: теоретичний аспект.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - особливості самоактуалізації вчителя літератури: взаємозв'язок з творчістю, розвитком критичного мислення та педагогічної майстерності. <p><i>Професійна підготовка як важливий етап самоактуалізації майбутнього вчителя.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - етапи розвитку професійної ідентичності вчителя літератури в умовах педагогічного навчання. - роль внутрішньої мотивації та особистісного зростання вчителя у процесі самоактуалізації. <p><i>Методи і стратегії розвитку самоактуалізації у процесі професійної підготовки.</i></p> <p><i>Перешкоди на шляху до самоактуалізації майбутнього вчителя літератури.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - рекомендації щодо розвитку самоактуалізації в процесі професійної підготовки. - важливість поєднання теоретичних знань з практичним досвідом для досягнення професійного і особистісного зростання.
1.5	<p>Підготовка майбутніх вчителів зарубіжної літератури для виховної роботи в ЗЗСО</p> <p><i>Визначення виховної роботи в ЗЗСО як важливої складової педагогічної діяльності.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - актуальність підготовки майбутніх вчителів зарубіжної літератури до виховної роботи в умовах сучасної школи.

	<p>- роль вчителя зарубіжної літератури у формуванні світогляду, моральних цінностей та культурної свідомості учнів. <i>Значення виховної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі.</i></p> <p>- основні завдання виховної роботи у школі. - місце виховної роботи в контексті сучасної освіти: взаємозв'язок навчання та виховання, роль предметів гуманітарного циклу в цьому процесі. - специфіка виховної роботи на уроках зарубіжної літератури. <i>Виховний потенціал зарубіжної літератури.</i></p> <p>- роль зарубіжної літератури у вихованні критичного мислення, толерантності та поваги до культурних традицій інших народів. <i>Підготовка майбутнього вчителя зарубіжної літератури до виховної роботи.</i></p> <p>- методи та форми виховної роботи вчителя зарубіжної літератури. <i>Інтеграція виховної роботи з іншими аспектами навчання зарубіжної літератури.</i></p>
2.1	<p style="text-align: center;">Сучасний вчитель англійської мови в умовах НУШ: можливості та виклики</p> <p><i>Роль учителя англійської мови в умовах НУШ</i> – від “транслятора знань” до фасилітатора та наставника. <i>Можливості для професійного зростання</i> – нові методики (CLIL, проєктне навчання, digital storytelling), цифрові інструменти, міжнародні програми. <i>Виклики сучасного вчителя</i> – підвищення вимог до кваліфікації, велике навантаження, різнорівневі учні, психологічна напруга. <i>Стратегії подолання труднощів</i> – диференціація навчання, інтеграція технологій, співпраця вчителів, самоосвіта.</p>
2.2	<p style="text-align: center;">Якість педагогічної діяльності: відповідність сучасного вчителя іноземної мови професійному стандарту</p> <p><i>Професійний стандарт учителя іноземних мов</i> – нормативна база, ключові компетентності та вимоги (мовна, методична, цифрова, соціально-емоційна). <i>Якість педагогічної діяльності: основні критерії</i> – результативність навчання (мовні та комунікативні навички учнів), використання інноваційних методів, створення позитивного освітнього середовища. <i>Відповідність сучасного вчителя стандарту</i> – володіння іноземною мовою на високому рівні (C1–C2), уміння застосовувати інтерактивні технології, диференційований підхід. <i>Виклики у досягненні стандартів</i> – нерівні умови праці, обмежені ресурси, перевантаження, необхідність постійної самоосвіти та сертифікації. <i>Шляхи забезпечення якості діяльності</i> – професійний розвиток (курси, тренінги, міжнародні стажування), співпраця у професійних спільнотах, інтеграція досліджень і практики.</p>
2.3	<p style="text-align: center;">Роль вчителя в створенні інклюзивного освітнього простору</p> <p><i>Поняття інклюзивної освіти</i> – принципи доступності, рівних можливостей та поваги до різноманітності учнів. <i>Роль учителя у формуванні безпечного та підтримувального середовища</i> – створення атмосфери прийняття, партнерства та взаємоповаги в класі.</p> <p><i>Педагогічні стратегії інклюзії</i> – диференціація та індивідуалізація навчання, використання універсального дизайну в освіті (UDL), адаптація матеріалів. <i>Співпраця з командою фахівців та батьками</i></p>

	<p>– координація з асистентом учителя, психологом, логопедом; активна взаємодія з батьками дитини.</p> <p><i>Професійний та особистісний розвиток учителя</i></p> <p>– розвиток емпатії, толерантності, стресостійкості; участь у тренінгах і програмах з інклюзивної освіти.</p>
2.4	<p align="center">Післядипломна освіта вчителя: особливості змісту і форми</p> <p><i>Роль післядипломної освіти у професійному розвитку вчителя</i></p> <p>– безперервність освіти, відповідь на виклики сучасної школи, необхідність оновлення компетентностей.</p> <p><i>Зміст післядипломної освіти</i></p> <p>– оновлення предметних знань, методична підготовка, розвиток цифрової грамотності, формування інклюзивної та міжкультурної компетентності.</p> <p><i>Форми організації навчання</i></p> <p>– курси підвищення кваліфікації, тренінги, семінари, воркшопи, онлайн-курси, стажування (у т.ч. міжнародні).</p> <p><i>Інноваційні підходи у післядипломній освіті</i></p> <p>– дистанційне та змішане навчання, мікрокваліфікації, коучинг, участь у професійних спільнотах та EdCamp.</p> <p><i>Виклики та перспективи</i></p> <p>– мотивація вчителя до самоосвіти, забезпечення практичної спрямованості навчання, розвиток партнерської моделі «викладач – слухач».</p>
2.5	<p align="center">Творчий підхід до навчання англійської мови в ЗЗСО</p> <p><i>Сутність творчого підходу у викладанні іноземних мов</i></p> <p>– відмова від шаблонного навчання; орієнтація на розвиток креативності, критичного мислення та самовираження учнів.</p> <p><i>Методи та прийоми творчого навчання</i></p> <p>– сторітелінг, рольові ігри, проектна діяльність, дебати, драматизація, створення мультимедійних продуктів.</p> <p><i>Інтеграція мистецтва та технологій</i></p> <p>– використання пісень, відео, коміксів, віртуальних екскурсій, цифрових платформ (Canva, Vyond, Padlet).</p> <p><i>Роль учителя у розвитку творчості учнів</i></p> <p>– наставник і фасилітатор, який створює атмосферу довіри, підтримує ініціативу та нестандартні ідеї.</p> <p><i>Результати творчого підходу</i></p> <p>– підвищення мотивації, формування комунікативної компетентності, розвиток soft skills (співпраця, креативність, уміння вирішувати проблеми).</p>

Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Години	
1	Проаналізувати науково-методологічний корпус праць, присвячених проблемі професіоналізму та професійної компетентності вчителя зарубіжної літератури. Види компетентності. Показники професійної компетентності. Дидактичні стратегії вчителя.	6	6
2	Опрацювати наукові розвідки: О.В.Акімової “Концептуальні засади та система формування творчого мислення майбутнього вчителя”, Н.В.Химери “Формування і реалізація творчого потенціалу вчителя	6	6

	зарубіжної літератури в умовах неперервної освіти”.		
3	Проаналізувати наукову розвідку О. М. Куцевол “Методична творчість учителя літератури та його професійно-креативні якості”. Визначення методичної творчості (МТ); педагогічні ідеї, на яких ґрунтується МТ; наукова та практична складова МТ; джерела МТ вчителя літератури; емоційно-креативні та естетичні якості вчителя літератури.	8	10
4	Ознайомлення з монографічним дослідженням Н.Сеньовської “Професійна саморегуляція вчителя: проблеми і шляхи розвитку”. Поняття “саморегуляції” та “самоактуалізації” вчителя.	8	10
5	Опрацювати статтю О.В.Волошиної “Підготовка майбутніх учителів до виховної роботи в загальноосвітній школі”. Дослідити основний зміст виховної роботи у сучасній школі, типи взаємозв’язку навчання і виховання.	6	10
6	Проаналізувати Професійний стандарт учителя закладу загальної середньої освіти і визначити, які компетентності є ключовими для вчителя англійської мови.	6	8
7	Ознайомитися з програмами післядипломної освіти вчителів іноземних мов (наприклад, на сайті ІППО чи British Council) і скласти огляд змістових модулів.	6	8
8	Опрацювати матеріали міжнародних освітніх проєктів (eTwinning, Erasmus+) та описати можливості для професійного зростання вчителя.	6	8
9	Ознайомитися з досвідом вчителів-новаторів (за матеріалами EdCamp чи педагогічних блогів) та підготувати приклади нестандартних завдань на уроках англійської мови.	6	10
10	Порівняти вимоги до професійної діяльності вчителя англійської мови в Україні та в іншій країні (за доступними онлайн-документами чи статтями). Підготувати коротке есе (1–2 сторінки).	6	10
Всього:		64	84

Контроль виконання та оцінювання завдань, винесених на самостійне опрацювання, проводимо в процесі вивчення тем кожного змістового модуля.

Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних професійних психолого-педагогічних задач (Case study) та ін.

Система контролю та оцінювання

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (виконання тестових завдань, підготовку рефератів, опрацювання теоретичного матеріалу). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Критерієм підсумкового оцінювання має бути досягнення студентом мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів* – по 10 балів за кожну відповідь екзаменаційного білету.

Відповіді на питання модуля 1 – №1 і №2, модуля 2 – №3, №4 в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію теоретичних знань студента з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 1, 2, 3 та 4:

Бал	Характеристика відповіді
10	студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
9-8	студент достатньо повно висвітлює питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
7-6	студент неповно висвітлює питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
5-3	студент частково і недостатньо висвітлює питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
2-0	студент частково і недостатньо висвітлює питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. Що таке “професійна компетентність” і які її види існують?
2. Якими показниками оцінюється професійна компетентність вчителя літератури?
3. Які основні шляхи формування професійних компетентностей у вчителя зарубіжної літератури в умовах НУШ?
4. Які концептуальні засади та ключові системи лежать в основі формування творчого мислення майбутнього вчителя літератури?

5. Яке значення має формування і реалізація творчого потенціалу вчителя зарубіжної літератури в умовах неперервної освіти?
6. Як визначається методична творчість учителя літератури та які професійно-креативні якості вона вимагає?
7. Яка наукова та практична складова методичної творчості вчителя літератури?
8. Які джерела методичної творчості існують? Які емоційно-креативні та естетичні якості є важливими для вчителя літератури?
9. Яке значення має самоактуалізація майбутнього вчителя літератури в процесі його професійної підготовки?
10. Як визначається професійна саморегуляція вчителя, які проблеми можуть виникати в її розвитку, і які шляхи існують для її вдосконалення?
11. У чому полягає різниця між поняттями “саморегуляція” та “самоактуалізація” вчителя?
12. Які основні компоненти підготовки майбутніх вчителів зарубіжної літератури для виховної роботи в ЗЗСО?
13. Який основний зміст виховної роботи в НУШ і які типи взаємозв’язку існують між навчанням і вихованням?
14. У чому полягають основні ідеї Концепції «Нова українська школа» щодо ролі вчителя іноземної мови?
15. Які ключові компетентності визначає Професійний стандарт учителя закладу загальної середньої освіти?
16. Як сучасний учитель англійської мови може поєднувати традиційні та інноваційні методи навчання?
17. Які можливості для професійного розвитку надають міжнародні програми (eTwinning, Erasmus+, British Council)?
18. У чому полягає роль учителя у створенні інклюзивного освітнього простору?
19. Які педагогічні стратегії допомагають враховувати різні освітні потреби учнів у класі?
20. Які особливості змісту та форм післядипломної освіти вчителів іноземних мов?
21. Які інноваційні підходи (тренінги, мікрокваліфікації, EdCamp) застосовуються у післядипломній освіті?
22. Як можна реалізувати творчий підхід до навчання англійської мови в ЗЗСО?
23. Які результати для учнів дає впровадження творчих методів (проектів, сторітелінгу, рольових ігор) у вивченні мови?

Перелік питань для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Визначення “професійної компетентності”. Види компетентності. Показники професійної компетентності вчителя літератури.
2. Основні шляхи формування професійних компетентностей вчителя зарубіжної літератури НУШ.
3. Визначення концептуальних засад та ключових систем формування творчого мислення майбутнього вчителя літератури.
4. Значення формування і реалізація творчого потенціалу вчителя зарубіжної літератури в умовах неперервної освіти.
5. Методична творчість учителя літератури та його професійно-креативні якості. Визначення методичної творчості (МТ); педагогічні ідеї, на яких ґрунтується МТ.
6. Наукова та практична складова методичної творчості (МТ); джерела МТ вчителя літератури; емоційно-креативні та естетичні якості вчителя літератури.
7. Значення самоактуалізації майбутнього вчителя літератури у процесі професійної підготовки.
8. Визначення професійної саморегуляції вчителя, проблеми і шляхи її розвитку. Відмінність понять “саморегуляції” та “самоактуалізації” вчителя.
9. Основний зміст підготовки майбутніх вчителів зарубіжної літератури для виховної роботи в ЗЗСО.

10. Основний зміст виховної роботи в НУШ, типи взаємозв'язку навчання і виховання.
11. Які головні можливості надає Нова українська школа (НУШ) для вчителя англійської мови? Як ці можливості впливають на ефективність викладання?
12. Які основні виклики стоять перед сучасним вчителем англійської мови в умовах реформ НУШ?
13. Як творчий підхід до викладання англійської мови сприяє підвищенню мотивації учнів до навчання?
14. Які методи і техніки використовують вчителі для розвитку креативності учнів на уроках англійської мови?
15. Яку роль відіграє вчитель англійської мови в створенні інклюзивного освітнього середовища? Які принципи інклюзивної освіти необхідно врахувати?
16. Як вчитель англійської мови може адаптувати навчальні програми для учнів з різними освітніми потребами?
17. Які основні форми післядипломної освіти для вчителів англійської мови існують? Як вони сприяють професійному зростанню вчителя?
18. Які сучасні тенденції у післядипломній освіті вчителів англійської мови ви можете виокремити? Як вони впливають на підвищення кваліфікації педагогів?
19. Яку роль відіграє безперервне професійне навчання для сучасного вчителя англійської мови? Оцініть його значення для підвищення якості освіти.
20. Які нормативні документи визначають професійну діяльність вчителя англійської мови? Надайте характеристику та опишіть практичну реалізацію вимог.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;

- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;

-тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;

-тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо.

Рекомендована література

Основна

1. Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя : монографія / Акімова О.В., Галузьяк В.М. (та ін.). Вінниця : ТОВ "Нілан-ЛТД", 2014. 416 с.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ : "К.І.С.", 2004. 112 с.
3. Сафарян С.І. Професійна компетентність учителя зарубіжної літератури: ретроспективний аналіз трансформацій, сучасні стандарти та виклики. *SWorldJournal*, Issue 19 / Part 3, pp. 44-52.
4. Столяревська Г.А. Шляхи формування професійних компетентностей вчителя зарубіжної літератури НУШ. URL: <https://vseosvita.ua/library/shliakhy-formuvannia-profesiinykh-kompetentnostei-vchytelia-zarubizhnoi-literatury-nush-778892.html>
5. Методика викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти : навч. посіб. / Ю. Ісапчук, А. Тичініна, А. Сажина, Н. Нікоряк, К. Калинич, П. Рихло, Р. Дзик, Г. Іванчук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 304 с.
6. Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. Київ : Ленвіт, 2000. 240 с. (Підруч. для студентів-філологів).
7. Методика навчання іноземних мов і культур / За ред. Ніколаєвої С.Ю. – К: Ленвіт, 2013. – С. 418-442.
8. Нікітіна Д.О., Нікоряк Н.В. Інноваційні технології викладання зарубіжної літератури в ЗЗСО (на прикладі вивчення творчості Мацуо Басьо). *Інноваційна педагогіка*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип.85. Том 2. С. 17-25.
9. Педагогічна практика: Методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта», спеціалізація 014.02 Середня освіта (мова та зарубіжна література (англійська)) / уклад. : Н. В. Нікоряк, А. В. Сажина. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 79 с.
10. Батринчук З. *Effective Communication in the Classroom: Skills for Teachers*. Уклад. З.Р. Батринчук. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 185 с.
11. Белих О. А. Професійне становлення майбутнього вчителя іноземної мови в умовах цифровізації освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2022. № 1(115). С. 13-24.
12. Гаврилова Л. Г. Розвиток іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів у процесі професійної підготовки. *Молодий вчений*. 2023. № 5(117). С. 130-134.
13. Демченко О. І. Використання ІКТ в роботі вчителя англійської мови: виклики та перспективи. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Філологічна"*. 2024. Вип. 12(84). С. 176-180.
14. Клименко А. В. Формування рефлексивних навичок у майбутніх учителів іноземної мови. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*. 2022. Вип. 1. С. 48-55.
15. Пономарьова Л. Г. Особливості професійного саморозвитку вчителя англійської мови в умовах дистанційного навчання. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2023. № 2(110). С. 145-151.
16. Сідорченко О. І. Емоційно-вольова готовність майбутнього вчителя іноземної мови до професійної діяльності. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Педагогічні наук. 2024. № 1(76). С. 122-127.
17. Harmer J. *The Practice of English Language Teaching*. 5th ed. Pearson Education, 2021.
18. Richards J. C., Renandya W. A. *Methodology in Language Teaching: An Anthology of Current Practice*. Cambridge : Cambridge University Press, 2020.
19. Ur P. *A Course in English Language Teaching*. Cambridge : Cambridge University Press, 2021.
20. Dörnyei Z., Ushioda E. *Teaching and Researching Motivation*. 3rd ed. Routledge, 2021.
21. Clandinin D. J., Connelly F. M. *Narrative Inquiry: Experience and Story in Qualitative Research*. 3rd ed. Jossey-Bass, 2022.
22. MacIntyre P. D., Gregersen T. *Positive Psychology in SLA. Multilingual Matters*, 2023.

23. Hnatyshena I., Petrenko O., Bezhenar I., Yemelyanova Y., Muravyova I. Methods of Using Educational Video Materials in Teaching Foreign Languages in the Conditions of Distance Learning. *World Journal of English Language*, 2023, 13(4), pp.29-36. ISSN 1925-0703 (Print) ISSN 1925-0711 (Online) URL: <https://doi.org/10.5430/wjel.v13n4p29>

Допоміжна

1. Батринчук З.Р., Москаль Т.Д. Особливості проведення занять з курсу «Методика навчання англійської мови в ЗЗСО» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти третього року навчання. *Інноваційна педагогіка: науковий журнал*. 2025. Вип. 81.Том 1. С.107-111. <http://innovpedagogy.od.ua/81-1>
2. Батринчук З.Р., Кравчук О.Ю. Використання засобів ШІ на уроках англійської мови для покращення комунікативної компетентності учнів. *Педагогічна інноватика*. 2025. Вип. 8. С. 113-117 <https://journals.uzhnu.uz.ua/index.php/ped/article/view/1312/1399>
3. Сеньовська Н. Професійна саморегуляція вчителя: проблеми і шляхи розвитку : монографія. Тернопіль : КІЦ «ПРИНТ-ОФІС», 2014. 260 с.
4. Скворцова С.О. Професійна компетентність вчителя: зміст поняття. URL: http://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2010/2_2010/28.pdf
5. Богосвятська А. І. Методика компетентнісного викладання на уроках літератури. *Зарубіжна література в школах України*, 2012, № 7-8.
6. Акімова О.В. Концептуальні засади та система формування творчого мислення майбутнього вчителя. *Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя : монографія / Акімова О.В., Галузяк В.М. (та ін.)*. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. С. 5-39.
7. Химера Н.В. Формування і реалізація творчого потенціалу вчителя зарубіжної літератури в умовах неперервної освіти. *Педагог в умовах реформування*, 2015, № 22, с.49-55.
8. Волошина О.В. Підготовка майбутніх учителів до виховної роботи в загальноосвітній школі. *Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя : монографія / Акімова О.В., Галузяк В.М. (та ін.)*. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. С. 105-125.
9. Куцевол О. М. Методична творчість учителя літератури та його професійно-креативні якості. *Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя : монографія / Акімова О. В., Галузяк В. М. [та ін.]*. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТЛ», 2014. С. 197-223.
10. Педагогічна майстерність: підручник / за ред. І. Зязюна. Київ, 2004. 422 с.
11. Дементієвська Н.П., Морзе Н.В. Комп'ютерні технології для розвитку учнів та вчителів. *Інформаційні технології і засоби навчання: Зб. наук. праць / за ред. В.Ю. Бикова, Ю.О.Жука*. Київ : Атака, 2005. С. 76 – 95.
12. Ревська В. Компетентнісний підхід у викладанні української мови, літератури й зарубіжної літератури. *На урок*. URL: <https://naurok.com.ua/naukova-robota-kompetentnisniy-pidhid-u-vikladanni-ukra-nsko-movi-literaturi-y-zarubizhno-literaturi-174390.html>
13. Морзе Н. В., Дементієвська Н. П. Intel. Навчання для майбутнього. Київ : Нора-прінт, 2005. 528 с.
14. Пометун О. І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. Київ : Видавництво А.С.К., 2003. 192 с.
15. Антонова О. Є. Розвиток творчого потенціалу майбутнього вчителя як фактор його професійної самореалізації. *Життєтворчість особистості: концепція, досвід, проблеми: наук.-метод. зб. / за ред. І. Г. Єрмакова, Г. М. Несен*. Запоріжжя : Хортицький навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр, 2006. С. 553-561.
16. Doskach S., Kostyk L., Batrynychuk Z., Honchar N., Babiuk T.& Skrypnyk M. Influence of university professors on the formation of personal maturity of students. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensional*, 14(4).2022. P. 196-218. DOI: [10.18662/rrem/14.4/637](https://doi.org/10.18662/rrem/14.4/637)

17. Yan W. Developing English Language Learners' Speaking Skills Through Situated Learning in VR Environments // *Virtual Reality Journal*. – 2024

18. Yeremenko T., Lukyanchenko I., Demchuk A. Development of prospective EFL teachers' questioning skills in classroom discourse: interdisciplinary approach // *Advanced Education*. – 2022. – Т. 9(21). – С. 22–39. ae.fl.kpi.ua

Інформаційні ресурси

1. Концепція Нової української школи. URL:

<https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed.pdf>...

2. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році. Лист Міністерства освіти і науки України від 22.09.2021 р. N 1/9-482. Зарубіжна література. URL: <http://www.mon.gov.ua/ua/>

3. Pro Teacher Directory [online]. Available from: <https://proteacher.net/discussions/pages/directory/>

5. Hnatyshena I., Petrenko O., Bezhenar I., Yemelyanova Y., Muravyova I. Methods of Using Educational Video Materials in Teaching Foreign Languages in the Conditions of Distance Learning. *World Journal of English Language*, 2023, 13(4), pp.29-36. ISSN 1925-0703 (Print) ISSN 1925-0711 (Online) URL: <https://doi.org/10.5430/wjel.v13n4p29>

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання курсу «Технології викладання фахових дисциплін», контроль й оцінювання знань і вмінь студентів спрямовані на дотримання вимог академічної доброчесності ([Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича](https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu.pdf) (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu.pdf>), [Положення про виявлення та запобігання плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича](https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf) (https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf)).

Студенти несуть особисту відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентів/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за курс балів.